

17 de desembre de 2015

Estadística de biblioteques 2014

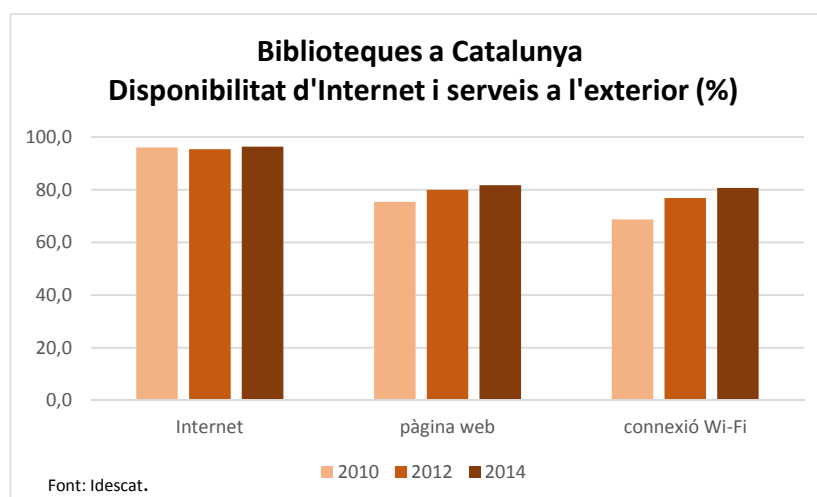
8 de cada 10 biblioteques de Catalunya tenen pàgina web i connexió Wi-Fi

La densitat més elevada de biblioteques es localitza a les comarques de l'Alt Pirineu-Aran, les Terres de l'Ebre i Ponent

L'any 2014 s'han censat 839 biblioteques a Catalunya, de les quals la majoria tenen accés a Internet i 8 de cada 10 tenen pàgina web i connexió Wi-Fi, segons l'Institut d'Estadística de Catalunya (Idescat).

La modernització i tecnificació de les biblioteques continua consolidant-se, ja que la disponibilitat de pàgina web ha augmentat en 6 punts respecte al 2010 i la de connexió Wi-Fi també ha augmentat en 12 punts en el mateix període.

Més de la meitat de les biblioteques (52%) són públiques (és a dir, accessibles

a tots els ciutadans) i han augmentat un 3,6% respecte a l'any 2012; en canvi, les biblioteques especialitzades (que representen el 38,9% del total) han disminuït un 4,1% en el mateix període. La resta de biblioteques tenen un pes inferior: 54 biblioteques d'ensenyament superior (6,4%), 22 biblioteques dirigides a grups específics d'usuaris (2,6%) i la Biblioteca Nacional de Catalunya. En conjunt, hi ha 4 biblioteques més a Catalunya respecte al 2012.

La mitjana catalana de biblioteques s'ha mantingut estable, en 1,1 biblioteques per 10.000 habitants l'any 2014. La proporció més alta de biblioteques per habitant es localitza als àmbits de l'Alt Pirineu i Aran, les Terres de l'Ebre i Ponent, amb nivells que superen l'índex del 2‰. Això indica una notable cobertura del territori amb biblioteques de petita i mitjana dimensió disperses per les diferents comarques. A l'altre extrem, la densitat més baixa de biblioteques, però amb una dimensió més gran, es localitza a territoris més poblats, com l'àmbit metropolità, que té 0,9 biblioteques per 10.000 habitants, però concentra 2 de cada 3 biblioteques de més de 500 m² de superfície.

Usuaris inscrits i visitants a les biblioteques

El nombre d'usuaris inscrits a les biblioteques (és a dir, persones prèviament registrades per accedir a determinats serveis) s'ha incrementat un 23,9% respecte de fa 2 anys i ha assolit la xifra de 5,6 milions de persones. Aquest augment d'usuaris ha estat generalitzat a tot el territori, excepte als àmbits del Camp de Tarragona i Comarques Gironines. D'altra banda, el nombre de visitants s'ha reduït un 4,9% en el mateix període (41,2 milions de visitants).

Préstec domiciliari de les biblioteques

El llibre en paper segueix sent el suport més prestat a les biblioteques catalanes seguit dels documents audiovisuals, però tenen una tendència a la baixa. L'any 2014 el préstec domiciliari de llibres ha assolit la xifra d'11,6 milions de llibres (que representen el 66,1% del total), però ha disminuït un 4,5% respecte del 2012. D'altra banda, els documents audiovisuals sumen el 19,2% del total de documents prestats, també amb una reducció del 7% en el mateix període. Finalment, destaquem el préstec dels llibres electrònics, que encara té un pes minoritari (17.748 llibres electrònics prestats), però amb tendència a l'alça.

Per àmbits territorials, les biblioteques del Camp de Tarragona destaquen per tenir un percentatge elevat de préstec de llibres de paper (70,8%), mentre que les biblioteques de les comarques de l'Alt Pirineu i Aran destaquen pel percentatge de préstecs d'audiovisuals amb un 27,5%.

Titularitat de les biblioteques

A Catalunya 3 de cada 4 biblioteques són de titularitat pública, de les quals destaquen les 452 de titularitat local (54%) i les 194 de la Generalitat (23%). D'altra banda, hi ha un 14% de biblioteques de titularitat privada, un 5% d'universitàries i un 3% d'altres titularitats.

En relació amb l'any 2012 s'ha registrat un augment del nombre de biblioteques de titularitat pública (1,5%), gràcies a l'augment de les biblioteques de titularitat local. En canvi, les biblioteques privades segueixen la tendència a la baixa i s'han reduït un 4,2% respecte de fa 2 anys.

La dimensió econòmica de les biblioteques

El 2014 el total de despeses de les biblioteques de Catalunya ha estat de 184 milions d'euros. La major part es concentra en les despeses en personal (62,5%), seguida de les despeses en adquisicions (16,2%).

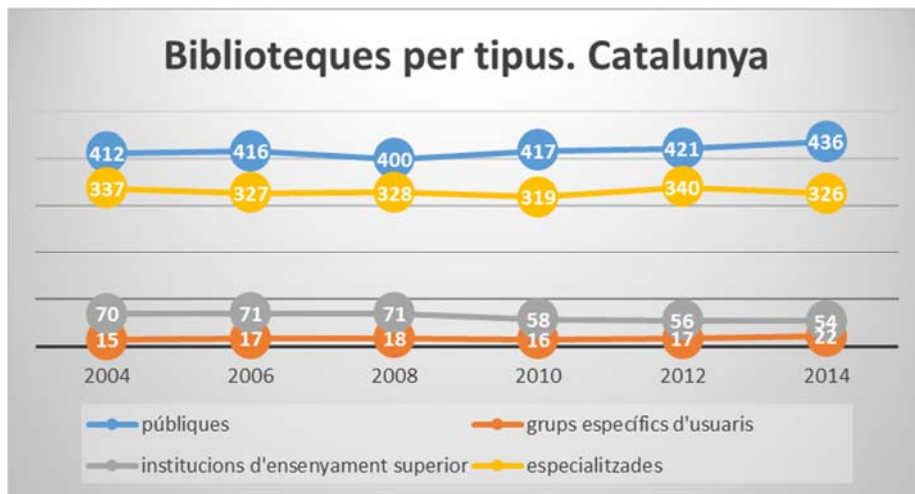
El nombre total de personal al servei de les biblioteques l'any esmentat és de 5.183 persones, de les quals el 77,7% són persones en plantilla i el 22,6% restant són becaris i voluntaris. El nombre de

bibliotecaris professionals s'ha reduït un 0,9% respecte de fa dos anys, mentre que el d'auxiliars de biblioteca ha crescut un 2,7% en el mateix període. També cal destacar l'augment del nombre de voluntaris, els quals s'han duplicat en el mateix període (de 336 voluntaris a 765 el 2014).

Taula 1. Biblioteques per tipus. Catalunya. 2004-2014

	Biblioteca de Catalunya	Públiques	Grups específics d'usuaris	Institucions d'ensenyament superior	Especialitzades	Total
2004	1	412	15	70	337	835
2006	1	416	17	71	327	832
2008	1	400	18	71	328	818
2010	1	417	16	58	319	811
2012	1	421	17	56	340	835
2014	1	436	22	54	326	839

Font: Idescat.

Taula 2. Biblioteques segons disponibilitat d'Internet i serveis a l'exterior. Catalunya. 2010-2014

	Total	Amb accés a Internet	Amb pàgina web	Nombre de visites a la pàgina web	Nombre d'usuaris d'Internet	Catàleg a través d'Internet	Dipòsit a través d'Internet	Amb Wi-Fi	Amb connexió a alguna xarxa social
2010	811	779	612	37.256.370	3.141.202	637	370	557	235
2012	835	797	668	30.304.147	3.598.634	628	455	642	389
2014	839	809	686	32.425.338	4.098.548	645	481	677	463

Font: Idescat.

Taula 3. Evolució del nombre de biblioteques i equipaments. 2012-2014
Comarques i Aran, Àmbits del Pla territorial i Catalunya.

	2014								
	2014	2012	% Variació 2012-2014	Densitat de biblioteques*	% menys 100m2 de superfície útil	% accés Internet	% accés Internet ús públic excluiu	% amb pàgina Web	% amb Wi-Fi
Alt Camp	9	9	0,0	2,03	66,7	88,9	66,7	55,6	44,4
Alt Empordà	14	13	7,7	1,03	21,4	92,9	78,6	78,6	71,4
Alt Penedès	12	12	0,0	1,14	33,3	100	83,3	91,7	58,3
Alt Urgell	6	6	0,0	2,90	66,7	83,3	83,3	50,0	50,0
Alta Ribagorça	2	2	0,0	5,21	50,0	100	50,0	100	100
Anoia	14	14	0,0	1,20	28,6	100	85,7	78,6	78,6
Aran	4	4	0,0	4,06	50,0	100	75,0	75,0	75,0
Bages	25	25	0,0	1,38	12,0	92,0	92,0	88,0	84,0
Baix Camp	15	16	-6,3	0,84	13,3	100	93,3	66,7	93,3
Baix Ebre	17	16	6,3	2,14	47,1	100	76,5	70,6	70,6
Baix Empordà	16	15	6,7	1,23	31,3	100	81,3	87,5	68,8
Baix Llobregat	56	54	3,7	0,70	23,2	92,9	80,4	82,1	85,7
Baix Penedès	10	10	0,0	1,01	20,0	90,0	80,0	60,0	90,0
Barcelonès	235	236	-0,4	1,07	20,9	97,9	77,9	86,4	81,7
Berguedà	8	8	0,0	2,04	50,0	100	75,0	75,0	75,0
Cerdanya	4	4	0,0	2,25	50,0	100	75,0	100	75,0
Conca de Barberà	8	8	0,0	3,94	12,5	87,5	62,5	75,0	75,0
Garraf	11	12	-8,3	0,77	27,3	90,9	81,8	72,7	72,7
Garrigues	7	7	0,0	3,61	42,9	100	100	85,7	85,7
Garrotxa	11	11	0,0	2,00	45,5	100	81,8	72,7	81,8
Gironès	27	28	-3,6	1,50	14,8	96,3	88,9	85,2	81,5
Maresme	34	32	6,3	0,78	8,8	100	91,2	88,2	94,1
Moianès	2	1,53	50,0	100	100	100	100
Montsià	11	9	22,2	1,62	18,2	100	100	90,9	100
Noguera	9	9	0,0	2,33	33,3	100	100	55,6	88,9
Osona	27	27	0,0	1,77	40,7	100	85,2	85,2	70,4
Pallars Jussà	3	3	0,0	2,37	0,0	100	100	66,7	66,7
Pallars Sobirà	4	4	0,0	5,66	50,0	100	100	75,0	75,0
Pla d'Urgell	10	10	0,0	3,22	40,0	100	70,0	60,0	70,0
Pla de l'Estany	4	3	33,3	1,09	50,0	100	50,0	75,0	75,0
Priorat	4	4	0,0	4,29	50,0	100	75,0	50,0	50,0
Ribera d'Ebre	9	9	0,0	4,04	33,3	88,9	77,8	88,9	88,9
Ripollès	7	7	0,0	2,77	14,3	100	100	85,7	71,4
Segarra	7	7	0,0	3,11	28,6	85,7	71,4	71,4	85,7
Segrià	30	31	-3,2	1,46	40,0	96,7	76,7	70,0	70,0
Selva	18	16	12,5	1,08	16,7	94,4	94,4	88,9	88,9
Solsonès	5	5	0,0	3,76	40,0	100	80,0	20,0	60,0
Tarragonès	22	23	-4,3	0,88	27,3	86,4	63,6	59,1	63,6
Terra Alta	6	6	0,0	5,14	33,3	100	83,3	66,7	83,3
Urgell	9	9	0,0	2,50	33,3	100	66,7	88,9	88,9
Vallès Occidental	68	71	-4,2	0,76	20,6	97,1	85,3	91,2	91,2
Vallès Oriental	39	40	-2,5	0,98	20,5	92,3	82,1	92,3	84,6
Catalunya	839	835	0,5	1,13	25,5	96,4	81,4	81,8	80,7
Metropolità	432	433	-0,2	0,92	20,1	96,8	80,8	87,3	85,0
Comarques Gironines	97	93	4,3	1,34	23,7	96,9	85,6	83,5	78,4
Camp de Tarragona	58	60	-3,3	1,13	29,3	91,4	72,4	62,1	69,0
Terres de l'Ebre	43	40	7,5	2,37	34,9	97,7	83,7	79,1	83,7
Ponent	72	73	-1,4	2,01	37,5	97,2	79,2	70,8	77,8
Comarques Centrals	68	65	4,6	1,76	30,9	97,1	86,8	80,9	76,5
Alt Pirineu i Aran	23	23	0,0	3,18	47,8	95,7	82,6	73,9	69,6
Penedès	46	48	-4,2	0,99	28,3	95,7	82,6	76,1	73,9

Font: Idescat.

* Biblioteques per 10.000 habitants.

Taula 4. Nombre d'usuaris inscrits i nombre de visitants de les biblioteques. 2014
Àmbits del Pla territorial i Catalunya

	Nombre d'usuaris inscrits	Nombre de visitants	% variació usuaris 2012-2014	% variació visitants 2012-2104
Metropolità	3.868.489	29.357.896	25,7	-3,0
Comarques Gironines	453.958	3.821.592	-5,1	-11,6
Camp de Tarragona	187.219	2.351.055	-22,8	-15,9
Terres de l'Ebre	144.740	516.914	68,6	7,9
Ponent	351.253	1.796.899	66,4	-13,0
Comarques Centrals	225.542	1.541.099	68,9	4,5
Alt Pirineu i Aran	54.166	230.870	37,6	-9,5
Penedès	279.914	1.592.227	25,5	-5,2
Catalunya	5.565.281	41.208.552	23,9	-4,9

Font: Idescat.

Taula 5. Préstecs domiciliaris de les biblioteques. Àmbits del Pla territorial i Catalunya. 2014

	Publicacions		Llibres	Documents		Jocs	Bases de dades, aplic. i altres doc.	Altres
	Llibres	periòdiques	electrònics	sonors	audiovisuals	electrònics	electrònics	
Metropolità	8.031.190	597.031	14.373	654.124	2.315.120	48.016	242.421	269.550
Comarques Gironines	949.182	59.920	191	58.105	275.823	87	3.230	37.301
Camp de Tarragona	490.968	36.065	39	18.692	136.898	582	5.676	4.909
Terres de l'Ebre	240.678	28.862	193	12.198	84.336	68	935	442
Ponent	539.365	81.119	64	29.223	142.550	80	3.632	14.376
Comarques Centrals	692.831	78.503	1.567	48.441	173.042	2.205	12.413	6.751
Alt Pirineu i Aran	79.295	8.986	214	6.910	36.544	0	550	352
Penedès	601.646	120.552	1.107	54.120	203.643	729	17.230	2.499
Catalunya	11.625.155	1.011.038	17.748	881.813	3.367.956	51.767	286.087	336.180

en percentatge (%)

	Publicacions		Llibres	Documents		Jocs	Bases de dades, aplic. i altres doc.	Altres
	Llibres	periòdiques	electrònics	sonors	audiovisuals	electrònics	electrònics	
Metropolità	66,0	4,9	0,1	5,4	19,0	0,4	2,0	2,2
Comarques Gironines	68,6	4,3	0,0	4,2	19,9	0,0	0,2	2,7
Camp de Tarragona	70,8	5,2	0,0	2,7	19,7	0,1	0,8	0,7
Terres de l'Ebre	65,5	7,8	0,1	3,3	22,9	0,0	0,3	0,1
Ponent	66,6	10,0	0,0	3,6	17,6	0,0	0,4	1,8
Comarques Centrals	68,2	7,7	0,2	4,8	17,0	0,2	1,2	0,7
Alt Pirineu i Aran	59,7	6,8	0,2	5,2	27,5	0,0	0,4	0,3
Penedès	60,1	12,0	0,1	5,4	20,3	0,1	1,7	0,2
Catalunya	66,1	5,8	0,1	5,0	19,2	0,3	1,6	1,9

Font: Idescat.

Taula 6. Biblioteques per titularitat. Catalunya. 2012-2014

	2014	2012	Percentatge s/total	Variació (%) 2012-2014
Administració Generalitat	194	200	23,1	-3,0
Administració general de l'Estat	11	11	1,3	0,0
Administració local	452	436	53,9	3,7
Privada	113	118	13,5	-4,2
Universitària	42	42	5,0	0,0
Altres	27	28	3,2	-3,6
Total	839	835	100	0,5

Font: Idescat.

Taula 7. Personal al servei de les biblioteques. Catalunya. 2012-2014

	2014	2012	Percentatge s/total	Variació (%) 2012-2014
Personal inclòs en la plantilla				
bibliotecaris professional	1.499	1.512	28,9	-0,9
auxiliars de biblioteca	1.576	1.534	30,4	2,7
personal especialitzat	282	285	5,4	-1,1
altre personal	656	529	12,7	24,0
Personal no inclòs en la plantilla				
becaris	405	469	7,8	-13,6
voluntaris	765	336	14,8	127,7
Total	5.183	4.665	100	11,1

Font: Idescat.

Taula 8. Despeses corrents i d'inversió de les biblioteques. Catalunya. 2014

	2014	Euros Percentatge s/total
Despeses corrents	172.802.819	93,8
despeses de personal	115.122.073	62,5
despeses en adquisicions	29.769.087	16,2
altres despeses corrents	27.911.659	15,1
Despeses d'inversió	11.483.116	6,2
Total despeses	184.285.935	100

Font: Idescat.

Nota metodològica

L'Estadística de biblioteques és una estadística censal, amb periodicitat biennal. Té per objecte generar informació sobre les principals característiques de les biblioteques públiques i privades, la seva estructura, funcionament, equipaments, volum i qualificació del personal implicat, així com les despeses i serveis que ofereixen. En el cas de Catalunya, aquest cens es realitza a través d'un acord amb l'Institut Nacional d'Estadística (INE) i en col·laboració amb el Departament de Cultura.

En matèria de definicions i classificacions, aquesta estadística s'elabora en base a les recomanacions de la UNESCO (concretament, a la Recomanació sobre normalització internacional de les estadístiques de biblioteques, aprovada per la Conferència General de la UNESCO l'any 1970 i revisada i actualitzada posteriorment).

Aquesta operació estadística recull informació de totes les biblioteques, independentment de la seva dependència administrativa. Tanmateix, hi ha diverses exclusions: d'una banda, les biblioteques privades (que pertanyen a particulars o a entitats, la utilització de les quals no està permesa al públic general); i d'altra banda, les biblioteques escolars i militars.

Més informació sobre aquesta activitat a www.idescat.cat/n2208

Servei de premsa Telèfon +34-93.557.30.50 premsa@idescat.cat

Totes les notes de premsa a www.idescat.cat/premsa